

PORTAL PENGETAHUAN ZAKAT
KAJIAN KES: UNIT PUNGUTAN DAN AGIHAN ZAKAT
MAJLIS AGAMA ISLAM NEGERI JOHOR

RASHIDAH BINTI MOKHTAR

Laporan Projek ini dikemukakan sebagai memenuhi sebahagian daripada syarat
penganugerahan Ijazah Sarjana Sains (Teknologi Maklumat – Pengurusan)

Fakulti Sains Komputer Dan Sistem Maklumat
Universiti Teknologi Malaysia

JUN 2006

ABSTRAK

Pengurusan pengetahuan telah berkembang sebagai alat dan aset bernilai yang digunakan untuk bersaing antara organisasi. Terdapat pelbagai alat atau sistem yang boleh digunakan untuk menguruskan pengetahuan. Namun, portal berasaskan pengetahuan (K-Portal) dilihat sebagai alat yang berpotensi untuk menyediakan organisasi dengan perkongsian pengetahuan yang banyak dan kompleks, serta menyokong kitaran pengurusan pengetahuan iaitu; mencipta, menyimpan, mengagih, dan menggunakan pengetahuan. Aspek penting yang ditekankan di dalam pembangunan portal adalah pengetahuan yang terdapat di dalam zakat dan ciri – ciri portal berasaskan pengetahuan yang efektif. Pengguna sasaran K-Portal ini adalah pengguna luaran (umat Islam yang berminat untuk mengetahui tentang zakat) dan pengguna dalaman (pihak pengurusan MAINJ). Model SECI dan kerangka kerja portal Aneja serta kitaran pengetahuan oleh Mertins iaitu cipta, simpan, agih dan guna digabungkan untuk menentukan ciri – ciri portal yang efektif yang dimasukkan ke dalam K-Portal Zakat. Ciri – ciri portal yang telah ditentukan adalah pengurusan kandungan / taksonomi, *personalization*, kerjasama (*collaboration*), penerbitan, aplikasi portal, carian dan aliran kerja. Ia dipilih kerana ciri – ciri ini sesuai untuk diimplemenkan dalam konteks zakat. Pembangunan K-Portal Zakat ini menggunakan metodologi kitaran pembangunan sistem berasaskan pengetahuan (KBSDLC). Teknik berorientasikan objek digunakan untuk membuat analisa pengguna dan proses yang terlibat. K-Portal Zakat ini mempunyai matlamat iaitu untuk meningkatkan kesedaran tentang kewajipan menunaikan zakat serta merealisasikan misi MAINJ iaitu meningkatkan ekonomi dan sosial umat Islam.

ABSTRACT

Knowledge management is an increasingly important tools and valuable assets of competitive advantage for organizations. Among these KMS, knowledge portal present the potential to provide the organization with a rich and complex shared knowledge and also support knowledge management life cycle which are; create, storage, disseminate and use. The important aspects in knowledge portal (K-Portal) development are knowledge in zakat and effective K-Portal features. Target users for K-Portal Zakat are internal user (MAINJ Management) and external user (user who interested in knowing zakat). SECI Model and Aneja portal framework with knowledge life cycle by Mertins which are; create, storage, disseminate and use, integrated to identify K-Portal features that effective to give knowledge about zakat to people. The features that have been identify are taxonomy, personalization, collaboration, publishing, portal application, search and workflow. These features are chosen because there are suitable in zakat context. Knowledge based system development life cycle (KBSDLC) methodology is used in K-Portal development. While object oriented used in stakeholders analysis and identify the business processes. K-Portal Zakat has it own aims to create awareness among Muslim in doing their part in zakat and to realise the MAINJ mission, to increase Muslim social and economy.

KANDUNGAN

BAB	PERKARA	HALAMAN
	DEDIKASI	iii
	PENGHARGAAN	iv
	ABSTRAK	v
	ABSTRACT	vi
	SENARAI KANDUNGAN	vii
	SENARAI JADUAL	xiv
	SENARAI RAJAH	xvi
	SENARAI SINGKATAN	xix
	SENARAI LAMPIRAN	xx
1	Pengenalan	
	1.1 Pendahuluan	1
	1.2 Latar Belakang Masalah	2
	1.3 Penyataan Masalah	3
	1.4 Objektif Kajian	4
	1.5 Skop Kajian	4
	1.6 Kepentingan Kajian	5
	1.7 Struktur Tesis	6
	1.8 Kesimpulan	7

2	KAJIAN LITERATUR	
2.1	Pendahuluan	8
2.2	Maklumat, Pengetahuan dan Sistem Pengurusan Pengetahuan	10
2.2.1	Perbezaan Antara Data, Maklumat dan Pengetahuan	10
2.2.2	Definisi Pengetahuan	12
2.2.3	Kategori Pengetahuan	13
2.2.4	Definisi Pengurusan Pengetahuan (KM)	14
2.2.5	Model Pengurusan Pengetahuan	14
	2.2.5.1 Model APQC	15
	2.2.5.2 Model SECI – Nonaka	15
2.2.6	Proses-proses Kitaran Pengurusan Pengetahuan	18
2.2.7	Sistem Pengurusan Pengetahuan (KMS)	20
2.2.8	Rumusan	21
2.3	Aplikasi Portal yang Menyokong Proses-proses dalam Pengurusan Pengetahuan	21
2.3.1	Definisi Portal	22
2.3.2	Kepentingan Portal Berasaskan Pengetahuan	23
2.3.3	Kerangka Kerja Portal	24
2.3.4	Perbezaan Antara Portal Berasaskan Maklumat (I-Portal) dengan Portal Berasaskan Pengetahuan (K-Portal)	26
2.3.5	Senibina Portal Berasaskan Pengetahuan	27
	2.3.5.1 Model Tiga Lapisan	28
	2.3.5.2 Senibina Portal Delphi	31
2.3.6	Ciri – ciri Portal	35
	2.3.6.1 Keupayaan Utama (<i>Core Capabilities</i>)	37
	2.3.6.2 Keupayaan Sokongan (<i>Support Capabilities</i>)	38

2.3.6.3	Perkhidmatan Web (<i>Web Services</i>)	39
2.3.7	Portal Menyokong Proses – proses Dalam Kitaran Pengetahuan	41
2.3.7.1	Kitaran Hidup Pengetahuan	42
2.3.8	Rumusan	43
2.4	Kajian Terhadap Portal Yang Berjaya	44
2.4.1	Delphi Group	44
2.4.1.1	Antaramuka dan Fungsi dalam Portal Delphi Group	46
2.4.1.2	Ciri – ciri Pengetahuan Dalam Portal Delphi Group	51
2.4.2	IBM	51
2.4.2.1	Antaramuka dan Fungsi dalam Portal IBM	52
2.4.2.2	Ciri – ciri Pengetahuan Dalam Portal IBM	56
2.4.3	Pengukuran Terhadap Portal Yang Efektif	61
2.4.4	Rumusan	62
2.5	Pengurusan Zakat	62
2.5.1	Konsep Asas Zakat	63
2.5.1.1	Apakah Zakat?	64
2.5.1.2	Perbezaan antara Zakat, Infaq dan Sedekah	65
2.5.1.3	Hikmah Zakat	65
2.5.1.4	Syarat – syarat Wajib Zakat	66
2.5.1.5	Jenis – jenis Zakat	66
2.5.2	Proses-proses Yang Terlibat Dalam Zakat	67
2.5.2.1	Pungutan	67
2.5.2.2	Agihan	67
2.5.3	Masalah Yang Wujud Dalam Zakat	67
2.5.4	Pengetahuan (<i>Knowledge</i>) Dalam Zakat	68

2.5.5	Rumusan	69
2.6	Aplikasi Pembangunan Sistem / Portal – Metodologi dan Model	70
2.6.1	Metodologi	70
2.6.2	UML	72
2.6.3	Rumusan	73
2.7	Kesimpulan	73
3	METODOLOGI	
3.1	Pendahuluan	74
3.2	Apakah Kajian?	75
3.3	Metodologi Kajian	75
3.3.1	Kajian Tinjauan	76
3.3.2	Kajian Tindakan	76
3.3.3	Kajian Kes	77
3.3.4	Justifikasi Pemilihan Metodologi Kajian	78
3.4	Perbandingan Pendekatan Kajian	78
3.4.1	Kajian Kuantitatif	79
3.4.2	Kajian Kualitatif	80
3.4.3	Justifikasi Pemilihan Pendekatan Kajian	82
3.5	Rekabentuk Kajian	82
3.6	Kaedah Pengumpulan Data	85
3.6.1	Temubual	85
3.6.2	Pemerhatian	85
3.6.3	Tinjauan / Soalselidik	86
3.6.4	Kajian Dokumen	86
3.6.5	Justifikasi Pemilihan Kaedah Pengumpulan Data	86
3.6.5.1	Temubual	87
3.6.5.2	Soalselidik	88

3.6.5.3	Kajian Dokumen	88
3.7	Metodologi Pembangunan Sistem	89
3.8	Spesifikasi Keperluan Perkakasan dan Perisian	90
3.8.1	Perkakasan	90
3.8.2	Perisian	91
3.9	Kesimpulan	94
4	ANALISIS DAN REKABENTUK	
4.1	Pendahuluan	95
4.2	Analisa Keperluan Organisasi	96
4.2.1	Latar belakang Organisasi Kajian – MAINJ	96
4.2.2	Visi MAINJ	96
4.2.3	Misi MAINJ	97
4.2.4	Produk / Perkhidmatan MAINJ	97
4.2.5	Organisasi MAINJ	98
4.2.6	Objektif Bahagian / Unit	100
	4.2.6.1 Bahagian Zakat, Baitulmal dan Wakaf	100
	4.2.6.2 Bahagian Perancangan dan Pembangunan	101
4.3	Analisa Keperluan Teknikal	101
4.3.1	Infrastruktur Sistem Maklumat MAINJ (Ibu Pejabat)	102
	4.3.1.1 Perkakasan	102
	4.3.1.2 Perisian	103
4.3.2	Sistem Sedia ada	103
	4.3.2.1 Laman Web MAINJ (Internet)	103
	4.3.2.2 Sistem Zakat (Intranet)	104
	4.3.2.3 Sistem Perakaunan (Intranet)	104
4.4	Rekabentuk Portal Berasaskan Pengetahuan Zakat (K- Portal Zakat)	104

4.4.1	Latar belakang K – Portal Zakat	105
4.4.1.1	Objektif K-Portal Zakat	105
4.4.2	Senibina K – Portal Zakat	106
4.4.2.1	Model Konsepsual Yang Digunakan	106
4.4.2.2	Justifikasi Pemilihan Model Konsepsual	109
4.4.3	Rekabentuk Senario <i>Use Case</i> Portal	111
4.4.3.1	Analisa Pengguna / Individu Yang Terlibat Dengan MAINJ	111
4.4.3.2	Pengguna Sasaran	112
4.4.3.3	Jenis pengguna K-Portal dan peringkat capaian setiap pengguna	112
4.4.3.4	Rajah <i>Use Case</i> K - Portal	116
4.4.3.5	Dokumentasi <i>Use Case</i>	118
4.4.4	Rekabentuk Kandungan K – Portal	126
4.4.4.1	Kandungan K-Portal	126
4.4.4.2	Pengetahuan Zakat	128
4.4.5	Ciri – ciri / Fungsi di dalam K – Portal Zakat	130
4.4.6	Rekabentuk Antaramuka K – Portal Zakat	130
4.4.6.1	Antaramuka Pengguna	131
4.4.6.2	Antaramuka Pentadbir Portal	134
4.4.7	Rekabentuk Pangkalan Data	135
4.4.8	Pengukuran Terhadap K – Portal Zakat	137
4.5	Kesimpulan	137

5 IMPLEMENTASI DAN PENGUJIAN

5.1	Pendahuluan	138
5.2	Pemasangan Sistem	139
5.2.1	Pemasangan Microsoft Windows XP	139
5.2.2	Pemasangan EasyPHP1-8	140
5.2.3	Pemasangan Mambo 4.5.2	140
5.2.4	Pembangunan Pangkalan Data	141

5.2.5	Pengkodan	143
5.2.6	Pengujian Portal	149
5.2.7	Pemasangan Portal	151
5.3	Kesimpulan	151
6	STRATEGI ORGANISASI UNTUK PERLAKSANAAN SISTEM	
6.1	Pendahuluan	152
6.2	Strategi Organisasi	152
6.2.1	Bengkel Latihan Penggunaan	153
6.2.2	Menyediakan dokumentasi / manual	153
6.2.3	Sokongan Pihak Pengurusan	153
6.2.4	Penyelenggaraan K - Portal	154
6.2.5	Promosi Portal	154
6.3	Kesimpulan	155
7	KESIMPULAN	
7.1	Pendahuluan	156
7.2	Objektif Projek dan Hasil Pencapaian Sistem	157
7.3	Kelebihan Sistem	158
7.4	Kelemahan Sistem	159
7.5	Kekangan Sistem dan Masalah yang Dihadapi	159
7.6	Cadangan Penambahbaikan Sistem	160
7.7	Kesimpulan	161
	BIBLIOGRAFI	162
	LAMPIRAN	166

SENARAI JADUAL

NO. JADUAL	TAJUK	HALAMAN
2.1	Perbezaan antara data, informasi / maklumat dan pengetahuan	11
2.2	Perbezaan Antara Pengetahuan Tersurat dan Tersirat	13
2.3	Rumusan terhadap proses-proses dalam KM yang dikenalpasti melalui pelbagai kerangka kerja.	19
2.4	Definisi Portal yang diperolehi hasil daripada kajian literatur.	23
2.5	Perbezaan antara I-Portal dengan K-Portal	27
2.6	Jenis – jenis Kandungan dalam Portal (M.Jansen, Bach dan Osterle)	29
2.7	Beberapa contoh perkhidmatan web yang disediakan oleh organisasi kepada pekerja.	40
2.8	Ciri – ciri K-Portal dan Fungsinya (Grammer, 2000)	41
2.9	Perbezaan Antara Zakat, Infaq dan Sedekah	65
2.10	Senarai rajah yang terdapat dalam UML dan fungsinya (Rational, 1998)	72
3.1	Perbandingan antara Kuantitatif dengan Kualitatif	81
3.2	Fasa – fasa dalam KBSDLC dan dokumen yang akan dihasilkan	89

4.1	Capaian mengikut jenis pengguna	115
4.2	Modul dalam K – Portal Zakat	127
5.1	Senarai jadual di dalam pangkalan data <i>majlis</i>	141
5.2	Senarai jadual di dalam pangkalan data <i>forum</i>	142

SENARAI RAJAH

NO. RAJAH	TAJUK	HALAMAN
2.1	Kerangka Kerja Kajian Literatur	9
2.2	Hubungan antara data, maklumat dan pengetahuan	12
2.3	Model APQC (APQC & Anderson, 1995)	15
2.4	Model SECI Nonaka	15
2.5	Prototaip Rangkaian Pengetahuan (Nonaka & Konno, 1998)	16
2.6	Proses – proses Pengetahuan (Zack, 1999)	19
2.7	Sumber Kerangka Kerja Portal: Jurnal Teknologi Intel (Aneja et al., 2000)	25
2.8	Senibina Portal Berasaskan Pengetahuan (M.Jansen, Bach dan Osterle)	28
2.9	Fungsi Dalam K-Portal (M.Jansen, Bach dan Osterle)	30
2.10	Komponen senibina Portal Delphi (Delphi Group, 1999)	31
2.11	Antaramuka Portal Delphi Group – Home	46
2.12	Antaramuka –About	47
2.13	Antaramuka – Consulting	48
2.14	Antaramuka – Events	48
2.15	Antaramuka – Research	49
2.16	Antaramuka – Vendors	50

2.17	Antaramuka – Coverage	50
2.18	Antaramuka Portal IBM	52
2.19	Antaramuka - Products	53
2.20	Antaramuka – Services & Solutions	54
2.21	Antaramuka – Support & Downloads	54
2.22	Antaramuka - Research	55
2.23	Antaramuka – My Account	56
2.24	Antaramuka – Contoh Pengurusan Kandungan	57
2.25	Antaramuka – Contoh Bantuan Keputusan	58
2.26	Antaramuka – Contoh Aplikasi Penyelesaian	58
2.27	Antaramuka – Contoh Latihan / Pembelajaran Atas Talian	59
2.28	Antaramuka – Contoh <i>Personalization</i>	59
2.29	Antaramuka – Contoh Aplikasi Web	60
2.30	Antaramuka – Carian	61
2.31	Fasa dalam Metodologi Pembangunan Sistem Berasaskan Pengetahuan (KBSDLC) – Weitzel dan Kerschberg (1989)	71
3.1	Kerangka Kerja Operasi	84
3.2	Kaedah Pengumpulan Data Yang Dipilih	87
3.3	Antaramuka EasyPHP1.8	92
4.1	Cawangan MAINJ	99
4.2	Model SECI, aplikasi portal, dan pengetahuan Zakat	107
4.3	Senibina Portal Berasaskan Pengetahuan	108
4.4	Sumber Kerangka Kerja Portal Aneja	109
4.5	Rajah <i>Use Case</i> – Pengguna Luaran	113
4.6	Rajah <i>Use Case</i> – Pengguna Dalaman	114
4.7	Rajah <i>Use Case</i> – Hubungan aktor dan K-Portal Zakat	116
4.8	Rajah <i>Use Case</i>	117

4.9	Rajah <i>Use Case</i> Daftar Portal	118
4.10	Borang Pendaftaran Ahli Baru	118
4.11	Rajah <i>Use Case</i> Capai K-Zakat	119
4.12	Rajah <i>Use Case</i> Capai e-buletin	120
4.13	Rajah <i>Use Case</i> Cari Maklumat	120
4.14	Rajah <i>Use Case</i> Muat Turun Fail	121
4.15	Rajah <i>Use Case</i> Muat Naik Fail	121
4.16	Rajah <i>Use Case</i> Hantar Soalan	122
4.17	Rajah <i>Use Case</i> Hantar Berita	122
4.18	Rajah <i>Use Case</i> Hantar Pautan Laman Web	123
4.19	Rajah <i>Use Case</i> Hantar Bibliografi	123
4.20	Rajah <i>Use Case</i> Hantar Glosari	124
4.21	Rajah <i>Use Case</i> Sertai Forum	124
4.22	Rajah <i>Use Case</i> Sembang Zakat	125
4.23	Rajah <i>Use Case</i> Kira Zakat	125
4.24	Antarmuka Pendaftaran Portal	131
4.25	Antaramuka Login Pengguna	131
4.26	Antaramuka Bibliografi	132
4.27	Antaramuka Home K-Portal Zakat	133
4.28	Antaramuka Pentadbir Portal – Login	134
4.29	Antaramuka Pentadbir Portal	134
4.30	Rajah Hubungan Entiti Pangkalan Data <i>forum</i>	135
4.31	Rajah Hubungan Entiti Pangkalan Data <i>majlis</i>	136
5.1	Antaramuka Alamat Portal	140
5.2	Susun atur Antaramuka Portal	144
5.3	Antaramuka Kalkulator Zakat Emas	145
5.4	Antaramuka Hantar Soalan	146
5.5	Antaramuka Hantar Bibliografi	146
5.6	Antaramuka Hantar Berita	147
5.7	Antaramuka Hantar Glosari	148

SENARAI SINGKATAN

ASB	Amanah Saham Bumiputera
HTML	<i>Hyper Text Language</i>
IT	<i>Information Technology</i>
JAIN	Jabatan Agama Islam Negeri
JAKIM	<i>Jabatan Kemajuan Islam Malaysia</i>
KBSDLC	<i>Knowledge Based System Development Life Cycle</i>
KM	<i>Knowledge Management</i>
KMS	<i>Knowledge Management System</i>
K-Portal	<i>Knowledge Portal</i>
KWSP	Kumpulan Wang Simpanan Pekerja
LHDN	Lembaga Hasil Dalam Negeri
MAINJ	Majlis Agama Islam Negeri Johor
MKI	Majlis Kebangsaan Bagi Hal Ehwal Ugama Islam Malaysia
PHP	<i>Hypertext Preprocessor</i>
SDA	<i>System Development Application</i>
SDLC	<i>System Development Life Cycle</i>
UML	<i>Unified Modelling Language</i>

SENARAI LAMPIRAN

LAMPIRAN	TAJUK	HALAMAN
A	Carta Gantt Projek Sarjana I dan II	166
B	Hasil Kajian oleh M. Raol et al. (2003) Terhadap Pengenalpastian dan Pengklasifian Fungsi dan Ciri – ciri Portal yang Menyokong Pengurusan Pengetahuan	170
C1	Ciri – ciri Portal yang Menyokong Proses Penjanaan Pengetahuan	173
C2	Ciri – ciri Portal yang Menyokong Proses Penyimpanan Pengetahuan	173
C3	Ciri – ciri Portal yang Menyokong Proses Pengagihan Pengetahuan	174
C4	Ciri – ciri Portal yang Menyokong Proses Penggunaan Pengetahuan	174
D	Balanced Scorecard Perspektif oleh Kaplan dan Norton (1992)	175
E1	Jenis – jenis Zakat	176
E2	Jenis Zakat Harta dan Penerangannya	177
E3	Perbezaan antara maklumat dan pengetahuan di dalam zakat	179
F1	Proses yang terlibat dalam pungutan zakat	198
F2	Proses yang terlibat dalam agihan zakat	199
G	Borang Soal Selidik	201

H	Antaramuka Perisian Mambo4.5.2	203
I	Carta Organisasi MAINJ (Ibu Pejabat)	205
J	Analisa Pengguna Terlibat	207
K	Ciri – ciri K-Portal Mengikut Kitaran KM	210
L	Navigasi Kandungan K-Portal Zakat	211
M	Rekabentuk Antaramuka Pengguna K-Portal Zakat	213
N	Dokumentasi Rajah Jujukan	218
O	Peta minda Pengetahuan Zakat	233
P	Manual Pengguna – K – Portal	234
Q1	Dokumentasi Pangkalan Data Portal – forum	265
Q2	Dokumentasi Pangkalan Data Portal – majlis	266
R1	Borang Pengujian Modul	268
R2	Pengujian Penerimaan Pengguna	274
R3	Borang Pengujian Berasaskan Pengetahuan	281
S	Kod Pengaturcaraan Portal	283

BAB 1

PENGENALAN

1.1 Pendahuluan

Pengurusan pengetahuan telah berkembang dan menjadi semakin penting kepada sesebuah organisasi. Pengetahuan dilihat sebagai salah satu aset yang amat bernilai dan menjadi kelebihan kompetitif kepada organisasi untuk terus maju dalam memberi perkhidmatan yang cemerlang kepada pengguna. Namun untuk menguruskan pengetahuan memerlukan satu teknik, kepakaran dan teknologi yang tinggi dan berkesan. Portal berasaskan pengetahuan merupakan salah satu penyelesaian untuk menguruskan data, maklumat dan pengetahuan yang banyak dan kompleks. Teknologi yang inovatif ini digunakan untuk mengumpul, mengurus, berkongsi dan menapis pengetahuan yang disimpan dalam pangkalan data yang berbeza bagi organisasi (Aneja et al., 2000; Bock, 2001; Brabston dan McNamara, 1998; McManis et al., 2001; Yu et al., 2001). Portal berasaskan pengetahuan memberi kelebihan kepada pengguna untuk berkongsi pengetahuan serta mengetahui proses bisnes yang terlibat dalam sesebuah organisasi. Selain itu, portal berasaskan pengetahuan juga merupakan teknologi yang menyokong kepada proses bisnes sesebuah organisasi (Firestone, 2000).

1.2 Latar belakang masalah

Permasalahan yang timbul di MAINJ kini iaitu tiada alat yang berasaskan teknologi komputer dalam menyampaikan pengetahuan berkaitan dengan zakat. Kaedah penyampaian maklumat dan pengetahuan kepada umat Islam yang digunakan kini adalah menggunakan saluran seperti radio, ceramah, khutbah, kaunter MAINJ atau melalui cawangan – cawangan. Kaedah ini adalah sukar dan tidak meluas kepada semua umat Islam. Kesan daripada kurangnya pengetahuan berkaitan dengan zakat, maka kesedaran terhadap kewajipan menunaikan zakat adalah masih tidak menyeluruh kepada semua umat Islam. Jika kesedaran ini tidak dipupuk, misi MAINJ untuk meningkatkan ekonomi dan sosial umat Islam tidak akan tercapai.

Selain daripada itu, permasalahan yang timbul adalah pengetahuan di dalam zakat tidak diuruskan dan disusun dengan baik sehinggakan pengetahuan tersebut tidak jelas serta tidak diketahui oleh pengguna dan juga sesetengah daripada pihak pengurusan MAINJ sendiri. Pengetahuan tersebut hanya diketahui oleh pihak yang terlibat dalam pelaksanaan pungutan dan agihan zakat di MAINJ sahaja.

Permasalahan yang terakhir iaitu timbul pula persoalan; adakah portal berasaskan pengetahuan kini mempunyai ciri – ciri yang efektif dalam menyampaikan pengetahuan yang mengikut kehendak pengguna? Bagaimanakah menghasilkan satu portal berasaskan pengetahuan yang berkesan dan berjaya?

Untuk menyelesaikan permasalahan – permasalahan yang telah dibincangkan, portal berasaskan pengetahuan yang mempunyai ciri – ciri efektif dalam menyampaikan pengetahuan berkaitan dengan zakat dibangunkan. K-Portal Zakat ini akan merangkumi semua aspek iaitu mengenalpasti pengetahuan di dalam zakat, mempunyai ciri – ciri portal efektif, sebagai alat untuk memberi kesedaran kepada umat Islam tentang kepentingan menunaikan zakat bagi meningkatkan ekonomi dan sosial ummah serta sebagai alat untuk meningkatkan perkhidmatan pengurusan zakat di MAINJ.

1.3 **Penyataan masalah**

Daripada latar belakang masalah yang telah dibincangkan, berikut merupakan pernyataan masalah yang telah dikenalpasti:

Bagaimanakah untuk membangunkan satu portal berasaskan pengetahuan (knowledge portal) berkaitan dengan zakat untuk memberi kesedaran kepada umat Islam tentang kepentingan menunaikan zakat?

Daripada pemasalahan yang timbul terdapat beberapa persoalan – persoalan yang perlu diambil kira iaitu:

- i. Apakah definisi pengetahuan dalam kontek zakat?
- ii. Apakah pengetahuan – pengetahuan yang perlu ada dan diketahui oleh orang ramai dalam bidang zakat ini?
- iii. Bagaimanakah portal boleh menguruskan pengetahuan – pengetahuan mengenai zakat?
- iv. Apakah ciri – ciri portal yang efektif dalam menyampaikan maklumat dan pengetahuan serta menguruskan pengetahuan kepada pengguna?

1.4 Objektif kajian

Berikut merupakan objektif projek yang telah dikenalpasti:

- i. Membangunkan satu portal berasaskan pengetahuan (K-Portal) yang mampu menyampaikan maklumat dan pengetahuan mengenai zakat.
- ii. Mewujudkan satu portal yang memberi kemudahan kepada pengguna dan pihak pengurusan MAINJ untuk berkongsi pengetahuan.
- iii. Menenalpasti apakah keperluan pengetahuan – pengetahuan yang ada dalam zakat.

1.5 Skop Kajian

Skop kajian bagi projek yang akan dijalankan adalah seperti berikut:

- i. Kawasan kajian adalah Unit Pungutan dan Agihan Zakat di Majlis Agama Islam Negeri Johor.
- ii. Fokus pengguna sasaran portal ada dua kumpulan besar iaitu pengguna dalaman (pihak pengurusan MAINJ) dan pengguna luaran iaitu umat Islam yang ingin menunaikan zakat dan mengetahui tentang pengetahuan zakat.
- iii. K-Portal yang akan dibangunkan adalah berkaitan dengan pengetahuan yang terdapat di dalam zakat.

1.6 Kepentingan Projek

Pembangunan portal berasaskan pengetahuan ini adalah penting sebagai salah satu alat atau cara untuk sesebuah organisasi menjadi lebih maju dan kompetitif. Dengan adanya pengetahuan dalam organisasi perkongsian maklumat dan pengetahuan antara organisasi dan pengguna akan meningkatkan keuntungan serta matlamat organisasi akan tercapai. Penggunaan teknik dan teknologi KM yang betul, menjadikan organisasi lebih maju dan boleh berubah dengan cepat dan mudah mengikut peredaran masa.

Walaupun banyak portal dibangunkan kini, isu yang timbul iaitu adakah portal yang dihasilkan memenuhi kehendak pengguna dan berkesan dalam menyampaikan pengetahuan? Adakah portal tersebut memenuhi ciri – ciri yang efektif dalam menyampaikan pengetahuan?

Dengan wujudnya K-Portal yang mempunyai ciri – ciri yang efektif, ia akan menjadi satu platform atau pintu utama kepada sumber maklumat dan pengetahuan yang lebih luas yang mana ia mengintegrasikan pelbagai jenis aplikasi dan data mengikut kehendak individu pengguna itu sendiri. Dengan demikian misi sesebuah organisasi akan tercapai dan interaksi serta komunikasi dan hubungan antara pengguna dan organisasi bertambah baik.

Maka kajian yang dijalankan terhadap ciri-ciri portal yang efektif bagi menghasilkan sebuah portal yang berjaya memenuhi kehendak pengguna amat penting kerana kebanyakan portal masa kini tidak memenuhi sepenuhnya kehendak pengguna.

Kesimpulannya, penggunaan elemen KM dalam portal adalah langkah bijak untuk menjadikan organisasi lebih kompetitif dan menguntungkan.

1.7 Struktur tesis

Tesis ini dibahagikan kepada tujuh bab iaitu Bab 1 – Pengenalan, Bab 2 – Kajian Literatur, Bab 3 – Metodologi, Bab 4 – Analisis dan Rekabentuk, Bab 5 – Implementasi dan Pengujian, Bab 6 – Strategi Organisasi dan Bab 7 – Kesimpulan.

Bab 1 menerangkan gambaran keseluruhan kajian yang dilaksanakan, latar belakang masalah, pernyataan masalah, objektif kajian, skop kajian, dan kepentingan kajian.

Dalam bab 2 pula, kajian dibahagikan kepada tiga topik utama iaitu [1] pengurusan zakat; masalah yang timbul, pengetahuan yang ada dalam zakat, [2] sistem dan proses dalam pengurusan pengetahuan; konsep asas, teknologi portal, ciri-ciri portal yang efektif, senibina portal, pengukuran terhadap portal yang efektif, kajian terhadap portal yang berjaya, teknologi yang digunakan untuk membangunkan portal / sistem, dan [3] aplikasi pembangunan sistem (SDA), model, teknik dan metodologi yang digunakan dalam membangunkan sistem / portal.

Bab 3 menerangkan metodologi yang dipilih untuk melaksanakan kajian dan membangunkan portal berasaskan pengetahuan, pendekatan kajian, metodologi kajian serta kaedah pengumpulan data.

Bab 4 berkisar tentang analisis proses kerja sedia ada, rekabentuk K-Portal Zakat yang dibangunkan, memberi analisis kajian yang telah diperolehi seperti maklumat organisasi, proses-proses yang terlibat, ciri – ciri dan fungsi-fungsi portal yang ingin dimasukkan dalam portal, rekabentuk antaramuka, rekabentuk pangkalan data dan rajah *use case*.

Bab 5 membincangkan bagaimana proses pembangunan K – Portal dilaksanakan dari segi pembangunan pangkalan data dan pengkodan. Dalam bab ini juga membincangkan dari segi pengujian portal dan langkah untuk pemasangan portal.

Bab 6 pula membincangkan tentang strategi organisasi untuk melaksanakan portal ini dengan lebih berkesan. Strategi ini melibatkan seluruh organisasi sama ada peringkat pengurusan atasan atau bawahan.

Bab yang terakhir adalah bab 7 iaitu kesimpulan yang membincangkan objektif sistem, kelebihan sistem, kelemahan sistem, kekangan dan masalah sistem dan cadangan penambahbaikan sistem.

1.8 Kesimpulan

Portal berasaskan pengetahuan adalah penting kepada sesebuah organisasi bukan sahaja sebagai alat untuk menyampaikan maklumat tetapi ia juga sebagai senjata kepada organisasi untuk mencapai visi dan misi organisasi. K-Portal ini dilihat sebagai strategi organisasi untuk menyampaikan aliran proses bisnes yang dijalankan serta memudahkan pengguna mendapatkan apa yang diperlukan berkaitan dengan organisasi. K-Portal juga adalah aplikasi yang praktikal, menyediakan satu hentian interaksi dengan aplikasi, pengetahuan dan kepakaran yang mana ia menggalakkan inovasi dan mengurangkan jumlah pengulangan semula kerja dalam sesebuah organisasi (Grammer, 2000).

BIBLIOGRAFI

- Abdul Malik Rahman (2003). *Ibadah Zakat dan Segala Masalahnya*. Kuala Lumpur: Jasmin Enterprise.
- Alavi, M., & Leidner, D. (1999). *Knowledge Management Systems: Issues, Challenges, and Benefits*. Communications of the AIS, Vol 1, Article 7.
- Alavi, M., & Leidner, D. (2001). *Knowledge Management and Knowledge Management Systems: Conceptual foundations and research issues*. MISQ Quarterly, 25(1), 107–136.
- Amrit Tiwana. (2000) *The Knowledge Management Toolkit*. U.K: Prentice Hall.
- Aneja, A., Rowan, C., & Brooksby, B. (2000). *Corporate portal Framework for transforming content Chaos on Intranets*. Intel White paper.
- Ashok Jashapara. (2002) *Knowledge Management An Integrated Approach*. Prentice Hall: Financial Times.
- Christoph M.Jansen, (2000) Volker Bach and Hubert Osterle. *Knowledge Portals: Using the Internet to Enable Business Transformation*.
- Davenport, T., & Prusak, L. (1998). *Working knowledge how organizations manage what they know*. Boston: Harward Business School Press.
- Delphi Group(2000). *Portal Design Primer: 68 Questions for Portal Planners*.

Dick Sternmark (2001). The Relationship between Information and Knowledge.

Proceeding of IRIS 24. August 11 – 14. Ulvik, Norway.

Eckel, R.(2000), *A road-map to identify the portal for your company*. DM Direct Journal, Vol. 14, July, pp. 11 – 15.

Galliers, R.D. (1991) *Strategic information systems planning: myths reality and guidelines for successful implementation*. European Journal of Information Systems, 1, 55-64

Gartner Group. (1998). *Knowledge Management Scenario*. Conference presentation.

Haji Abdul Ghani Bin Haji Yahya. (1983) *Idaman penuntut – Ilmu Fiqah*. Singapura: Al-Hamadiyah Paris. Muka surat 121 – 137.

Hind Benbya*, Giuseppina Passiante and Nassim Aissa Belbaly. (2004) Corporate portal: a tool for knowledge management synchronization. *International Journal of Information Management..* Volume (24): 200 – 220.

Jabatan Kemajuan Islam Malaysia. (2001)*Panduan Zakat Di Malaysia*. Kuala Lumpur: Percetakan Nasional.

Jaydip M.Raol, Kai S. Koong, Lai C. Liu and Chun S. Yu. (2003) An Identification and classification of enterprise portal functions and features. *Industrial Management & Data Systems*. Volume (103/9): 693 – 702.

Jean-Noël, Leigh and Chandler-Wilde. Knowledge Management at Ernst & Young UK: Getting Values Through Knowledge Flows.

Jeff Grammer. (1996) The Enterprise Knowledge Portal. DM Review. 2000.

Jennifer Rowley. (1999) Library Management. Volume (20): 416 – 419.

- Joe McManus. (1996) A Proposed Methodology for Knowledge Based Systems Development. *Software Engineering Notes*.. Volume (21): 22 – 31.
- John R. Weitzel and Larry Kerschberg. (1989) Developing Knowledge-Based Systems: Reorganizing The System Development Life Cycle. *Communication of the ACM*. Volume (32): 482 – 488.
- Johnson, A.H. (2000), *A flood of competition in the enterprise portal market*, Computerworld, Vol. 43, October, p. 90.
- Joseph M.Firestone. Enterprise Information Portals and Enterprise Knowledge Portals. *DKMS Briefs*.Volume (8)
- Joseph M.Firestone. Enterprise Knowledge Portal and eBusiness Solutions. Volume (16). 2000.
- Kaplan, R.S. and Norton, D.P. (1992), *The balanced scorecard - measures that drive performance*. Harvard Business Review, Vol. 70, January, pp. 70-2.
- Karl M. Wiig. (2000) The Intelligent Enterprise and Knowledge Management. UNESCO's Encyclopedia of Life Support Systems.
- Kendler, P.B (2000), *Portals customize information access*. Insurance & Technology, Vol. 25, October, pp. 47-51.
- Knowledge Research Institute (1999). *Comprehensive Knowledge Management*. Texas.
- L.Prusak. (2001) Where did knowledge management come from? *IBM Systems Journal*. Volume (40).
- Mark Ginsburg and Ajit Kambil (1999). Annotate: A Web-based Knowledge Management Support System for Document Collections.Proceedings of the 32nd Hawaii International Conference on System Sciences. Hawaii: IEEE.

- Maryam Alavi and Dorothy E. Leidner. (1999) Knowledge Management Systems: Issues, Challenges and Benefits. *Communications of Association for Information Systems*. Volume (1): 2 – 37.
- Mertins, K., Heisig, P., & Vorbeck, J. (2001). *Knowledge Management: Best practices in Europe*. Berlin: Springer-Verlag.
- Nonaka, I., & Takeuchi, H. (1995). *The knowledge-creating company: How Japanese companies create the dynamics of innovation*. New York, NY: Oxford University Press.
- Robert Bolds. (2001) Enterprise Information Portals: Portals in Puberty. *KMWorld*.
- Robert S.Kaplan and David P.Norton. (2004) *Strategy Maps Converting Intangible Assets Into Tangible Outcomes*. Boston, Massachusetts: Harvard Business School Press.
- Torsten Priebe and Gunther Pernul. Towards Integrative Enterprise Knowledge Portals.
- Vance, D.M. (1997). *Information, Knowledge and Wisdom: The Epistemic Hierarchy and Computer-Based Information System*. Proceedings of the 1997 America's Conference on Information Systems,
<http://hsb.baylor.edu/ramsower/ais.ac.97/papers/vance.htm>.
- Watson, R. (1999). *Data management: Databases and organizations (2nd ed)*. New York: John Wiley.
- Zack, M. (1999). *Developing a knowledge strategy*. California Management Review.